

RESMÎ GAZETE SAYISI: 31868

RESMÎ GAZETE TARİHİ: 16.06.2022

KARAR SAYISI: 2022/5738

KARAR TARİHİ: 15.06.2022

DEĞİŞİKLİK : RESMÎ GAZETE SAYISI: 32532

RESMÎ GAZETE TARİHİ: 30.04.2024

KARAR SAYISI: 2024/8423

KARAR TARİHİ: 29.04.2024

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 5738

Ekli “Korunması Gerekli Kültür Varlıklarının Onarımları ve Restorasyonları ile  evre Düzenlemesine İlişkin Mal ve Hizmet Alımlarına Dair Usul ve Esaslar”ın yürürlüğü konulmasına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (i) bendi ile ek 11 inci maddesi gereğince karar verilmiştir.

15 Haziran 2022

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

**KORUNMASI GEREKLİ KÜLTÜR VARLIKLARININ ONARIMLARI VE
RESTORASYONLARI İLE ÇEVRE DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN MAL VE HİZMET
ALIMLARINA DAİR USUL VE ESASLAR**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Başlangıç Hükümleri**

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Usul ve Esasların amacı, korunması gerekli kültür varlıklarının rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirilmesi, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına yönelik mal ve hizmet alımlarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Usul ve Esaslar, 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamındaki kültür varlıklarının rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri, teşhir tanzim projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları ihalelerini kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Usul ve Esaslar, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (i) bendi ile ek 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

a) Aday: Ön yeterlik için başvuran gerçek veya tüzel kişileri veya bunların oluşturdukları ortak girişimleri,

b) Bakanlık: Kültür ve Turizm Bakanlığını,

c) Bakım: Sadece yapının yaşamını sürdürmeyi amaçlayan, tasarımda, malzeme, strüktürde, mimari öğelerde değişiklik gerektirmeyen çatı aktarımı, oluk onarımı, boya-badana işleri gibi müdahaleleri,

ç) Basit onarım: Yapıların; ahşap, madeni, pişmiş toprak, taş vb. çürüyen ya da bozularak eksilen mimari öğelerin özgün biçimlerine uygun olarak aynı malzemeyle değiştirilmesi, bozulan iç ve dış sıvaların, kaplamaların, renk ve malzeme uyumu sağlanarak özgün biçimlerine uygun olarak yenilenmesini,

d) Bilim Komisyonu: Yurt dışında gerçekleştirilecek uygulama işleri bakımından ilgili ülkede rölöve, restitüsyon, restorasyon, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projelerinin onaylanması için yetkili makam bulunmaması durumunda projelere onay verme yetkisi bulunan, her bir proje için Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü bünyesinde Bakanlık Onayı ile oluşturulan ve tercihen taşınmaz kültür varlıklarının onarımına ilişkin çalışmalarda görev almış restorasyon uzmanı mimar, mimar, inşaat mühendisi, sanat tarihçisi, arkeolog, jeoloji mühendisi, şehir plancısı gibi projenin niteliğinin gerektirdiği en az beş meslek uzmanından müteşekkil komisyonu,

e) Çevre düzenleme projesi: Ören yerlerinin arkeolojik potansiyelini koruyacak şekilde, denetimli olarak ziyarete açmak, tanıtımını sağlamak, mevcut kullanım ve dolaşımdan kaynaklanan sorunlarını çözmek, alanın ihtiyaçlarını çağdaş, teknolojik gelişmelerin gerektirdiği donatılarla gidermek amacıyla her ören yerinin kendi özellikleri göz önüne alınarak hazırlanacak 1/500, 1/200 ve 1/100 ölçekli düzenleme projesini,

f) Değerlendirme: Kültür varlıklarının tespiti, tanzimi, kullanılması ve bilimsel yöntemlerle tanıtılmasını,

g) Esaslı onarım (Restorasyon): Yapının rölöveye dayanan restitüsyon ve/veya restorasyon projeleri ile diğer ilgili belgelerin içerikleri ve ölçekleri Koruma Kurulunca belirlenen müdahaleleri,

ğ) Hizmet: 2863 sayılı Kanun kapsamındaki kültür varlıklarının bakımı, makine ve ekipmanın bakım ve onarımı, danışmanlık, kontrollük, mimarlık ve mühendislik, etüt ve proje, sergileme, değerlendirme ve benzeri diğer hizmetleri,

h) İdare: İhaleyi yapan kurum, kuruluş veya birimi,

ı) İhale: Mal veya hizmet alımları ile uygulama işlerinin istekliler arasından seçilecek birisi üzerine bırakıldığını gösteren ve ihale yetkilisinin onayını müteakip sözleşmenin imzalanması ile tamamlanan işlemleri,

i) İhale dokümanı: İhale konusu mal veya hizmet alımları ile uygulama işlerinde; isteklilere talimatları da içeren idari şartnameler ile yaptırılacak işin projesini de kapsayan teknik şartnameler, sözleşme tasarısı ve gerekli diğer belge ve bilgileri,

j) İhale yetkilisi: İdarenin, ihale ve harcama yapma yetki ve sorumluluğuna sahip kişi veya kurulları ile usulüne uygun olarak yetki devri yapılmış görevlilerini,

k) İstekli: Mal veya hizmet alımları ile uygulama işlerinin ihalesine teklif veren gerçek veya tüzel kişiler ile iş ortaklıklarını,

l) Kanun: 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununu,

m) Kültür varlığı: Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıkları,

n) Mal: 2863 sayılı Kanun kapsamındaki kültür varlıklarının değerlendirme, muhafaza ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hakları,

o) Muhafaza: Kültür varlıklarının bulunduğu veya nakledileceği yerde korunmasını,

ö) Nakil: 2863 sayılı Kanunun 20 nci maddesi gereğince taşınmaz kültür varlıklarının gerektiğinde sökülerek korunacağı veya sergileneceği yere taşınmasını,

p) Restitüsyon projesi: Kültür varlıklarının ve yakın çevresinin analizi, benzer yapılarla karşılaştırılması, özgün veya belli bir dönemine ilişkin belgeleri ve çizimleri olan öneri projesini,

r) Restorasyon projesi: Kültür varlıklarının korunması amaçlı onarımı, özgün işlevi ve yeni kullanımı için getirilen müdahale teknikleri biçimlerinin rapor ve projesini,

s) Restorasyon teknikleri: Sağlamaştırma (konsolidasyon), temizleme (liberasyon), bütünleme (reintegrasyon), yenileme (renovasyon), yeniden yapma (rekonstrüksiyon) ve taşımayı (Moving),

ş) Rölöve projesi: Kültür varlıkları ve yakın çevresinin mevcut durumlarının rapor ve ölçekli projesini,

t) Sokak sağlıklaştırma projesi: 2863 sayılı Kanun kapsamında belirlenen kentsel sit alanları ve koruma alanlarında, Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu ilke kararları, koruma bölge kurulu kararları ve koruma amaçlı imar planları veya imar planları doğrultusunda, tescilli ve tescilsiz taşınmaz kültür varlıklarının sokağa bakıveren cepheleri ile birlikte avlu duvarları, müştemilat,  eşme ve benzeri mimari elemanların özgün sokak dokusu ve kentsel mobilya ile birlikte korunması, sağlıklaştırılarak yaşatılması ve  ağdaş yaşama katılmasının sağlanması yanısıra sokak dokusunu tanımlayan tüm öğelerin korunması ve belgelenmesine yönelik rölöve, restitüsyon, restorasyon, kentsel tasarım projeleri ile mühendislik dallarında yapılması gereken her türlü projeyi,

u) Sözleşme: İdare ile yüklenici arasında yapılan yazılı anlaşmayı,

 ) Teşhir tanzim projesi: Kültür varlıklarının teşhir tanzimi için iç mimari, tefriş, sergi ve müze tasarımları, bilimsel araştırma işlemlerinin yapılması ile her türlü teknolojik, görsel, video, grafik ve animasyon, donanım ve otomasyonların içerik ve senaryolarını içeren projeleri,

v) Uygulama işleri: 2863 sayılı Kanunun 10, 12 ve 18 inci maddelerinde tarif edildiği üzere Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarınca yurt dışında yapılacak işler bakımından ilgili ülkenin yetkili makamlarınca, ilgili ülkede projelerin onaylanmasına yönelik yetkili onay makamının bulunmaması durumunda bilim komisyonu tarafından onaylanmış rölöve, restitüsyon, restorasyon, sokak sağlıklaştırma,  evre düzenleme ve teşhir tanzim projelerine yönelik tesisat, imalat, ihzarat, nakliye, tamamlama, onarım, restorasyon,  evre düzenlemesi, sondaj, yıkma, güçlendirme ve montaj işleri ile benzer işleri,

y) Yaklaşık maliyet: Mal veya hizmet alımları ile uygulama işlerinin ihalesi yapılmadan önce idarece, her türlü fiyat araştırması yapılarak katma değer vergisi hariç olmak üzere öngörülen bedeli,

z) Yurt dış teşkilatı: Türkiye Cumhuriyeti'nin kamu kurum ve kuruluşlarının yurt dışındaki iş ve işlemlerini yürütmek üzere kurulmuş teşkilatları,

aa) Yüklenici:  zerine ihale yapılan ve sözleşme imzalanan istekliyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Temel İlkeler, İhaleye Katılamayacak Olanlar, şartname ve Yetkili Kurullar

Uygulama ilkeleri

MADDE 5- (1) Bu Usul ve Esasların uygulanmasındaki temel ilkeler şunlardır:

a) Kültür varlıklarıyla ilgili esaslı onarımlar mesleki ve teknik yeterliliği ile ekonomik ve mali güçleri idarelerce kabul edilen yükleniciler eliyle yapılır.

b) Kültür varlıklarının bir il dahilinde veya yurt dışı projelerinde ülke dahilinde ayrı ayrı veya gruplanarak her türlü bakım ve onarımları için yıllara yaygın sözleşmeler yapılması, kaynakların etkin ve verimli kullanılması temel bir gerekliliktir. Bu tür sözleşmelerde yükleniciye, sözleşmelerinde belirtilen esaslara ve rayice göre ödeme yapılır.

c) Kültür varlıklarının her türlü projesinin hazırlanması ve esaslı onarım ihalesi bir il dahilinde veya yurt dışı projelerinde ülke dahilinde ayrı ayrı veya gruplanarak birlikte yapılabilir.

 ) Proje hazırlanması ve esaslı onarım işlerinin birlikte uygulanmasında yüklenici, idarece tespit edilen müdahale tekniklerini de içeren restorasyon  n raporu, mesleki deneyimleri ve mevzuat ilkeleri doğrultusunda restorasyon projelerini hazırlar. Yüklenici, yurt içindeki eserlerin projelerini Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurullarının onayına sunar. Gerekli onay alındıktan sonra restorasyon işlerine başlar. Yurt dışında bulunan taşınmaz kültür varlıkları ile ilgili projelere ilişkin olarak ise yüklenici, projeyi bulunduğu ülkenin mevzuatı kapsamında ilgili makamların onayına, ilgili ülkede projelerin onaylanmasına yönelik yetkili makam bulunmaması durumunda bilim komisyonunun onayına sunar, gerekli onay alındıktan sonra restorasyon işlerine başlar.

d) Yurt dışındaki kültür varlıklarının korunması projelerinin hazırlanması, uygulama esas ve usulleri ile diğer işlemler Bakanlıkça yürütülür.

e) şartnamelerde; detay, yöntem ve tekniklere yer verilir.

f) İhaleye çıkmadan önce idarelerin aşağda belirtilen hususlara uymaları zorunludur:

1) Birden fazla yılı kapsayan işlerde ihaleye çıkılabilmesi için işin süresine uygun olarak yıllar itibariyle ödeneğin b t  lerinde bulunmasını sağlamak üzere programlamanın yapılmış olması zorunludur. İlk yıl için öngörülen  denek proje maliyetinin % 10'undan az olmaz ve başlangıçta daha sonraki yıllar için programlanmış olan  denek dilimleri sonraki yıllarda azaltılmaz.

2) İhalelerde ihale dokümanı hazırlanmadan ilan veya davet yapılamaz.

g) Kültür varlıklarının bulundukları alanlardaki yapısal ve bitkisel düzenlemelere ilişkin projeler ve uygulamalar,  vre düzenleme projesi kapsamında değerlendirilerek aynı usul ve esaslara göre yapılır.

đ) Yurt dışındaki restorasyon işinin yapılmasına ilişkin ihale yapılmasına yönelik hazırlanan onay belgesi, gerekçeli raporlar ile beraber Bakan Onayına sunulur. Onay alındıktan sonra ihale işlemleri başlatılır.

İhaleye katılamayacak olanlar

MADDE 6- (1) Aşağdaki sayılanlar doğrudan veya dolaylı veya alt yüklenici olarak, kendileri veya başkaları adına hiçbir şekilde ihalelere katılamazlar:

a) 4734 sayılı Kanun ve diğer kanunlardaki hükümler gereğince geçici veya sürekli olarak idarelerce veya mahkeme kararıyla kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanmış olanlar ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlardan veya örgütlü suçlardan veyahut kendi ülkesinde ya da yabancı bir ülkede kamu görevlilerine rüşvet verme suçundan dolayı hükümlü bulunanlar.

b) İlgili mercilerce hileli iflas ettiğine karar verilenler.

c) İhaleyi yapan idarenin ihale yetkilisi kişileri ile bu yetkiye sahip kurullarda görevli kişiler.

 ) İhaleyi yapan idarenin ihale konusu işle ilgili her türlü ihale işlemlerini hazırlamak, yürütmek, sonuçlandırmak ve onaylamakla görevli olanlar.

d) (c) ve ( ) bentlerinde belirtilen şahısların eşleri ve üçüncü dereceye kadar kan ve ikinci dereceye kadar kayın hısımları ile evlatlıkları ve evlat edin leri.

e) (c), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilenlerin ortakları ile şirketleri (bu kişilerin yönetim kurullarında görevli bulunmadıkları, veya sermayesinin % 10'undan fazlasına sahip olmadıkları anonim şirketler hariç).

f) Terör örgütlerine iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından bildirilen gerçek ve tüzel kişiler ile bu kapsamda olduğu Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı tarafından bildirilen yurt dışı bağlantılı gerçek ve tüzel kişiler.

(2) İhale konusu işin danışmanlık hizmetlerini yapan yükleniciler bu işin ihalesine katılamazlar. Aynı şekilde, ihale konusu işin yüklenicileri de o işin danışmanlık hizmeti ihalelerine katılamazlar. Bu yasaklar, bunların ortaklık ve yönetim ilişkisi olan şirketleri ile bu şirketlerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip oldukları şirketleri için de geçerlidir.

(3) İhaleyi yapan idare bünyesinde bulunan veya idare ile ilgili her ne amaçla kurulmuş olursa olsun vakıf, dernek, birlik, sandık gibi kuruluşlar ile bu kuruluşların ortak oldukları şirketler bu idarelerin ihalelerine katılamazlar.

(4) Bu yasalara rağmen ihaleye katılan istekliler ihale dışı bırakılarak geçici teminatları gelir kaydedilir. Ayrıca, bu durumun tekliflerin değerlendirilmesi aşamasında tespit edilememesi nedeni ile bunlardan biri üzerine ihale yapılmışsa, teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir.

Şartnameler

MADDE 7- (1) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile uygulama işlerinin her türlü özelliğini belirten idari ve teknik şartnamelerin idarelerce hazırlanması esastır. Ancak mal veya hizmet alımları ile uygulama işlerinin özelliği nedeniyle idarelerce hazırlanmasının mümkün olmadığının ihale yetkilisi tarafından onaylanması kaydıyla, teknik şartnameler bu Usul ve Esaslar hükümlerine göre hazırlatılabilir.

(2) İhale konusu mal veya hizmet alımları ile uygulama işlerinin teknik kriterlerine ihale dokümanının bir parçası olan teknik şartnamelerde yer verilir. Belirlenecek teknik kriterler, verimliliği ve fonksiyonelliği sağlamaya yönelik olmalı, rekabeti engelleyici hususlar içermemeli ve bütün istekliler için fırsat eşitliği sağlanmalıdır.

(3) Teknik şartnamelerde, varsa ulusal veya uluslararası teknik standartlara uygunluğu sağlamaya yönelik düzenlemeler de yapılır. Bu şartnamelerde teknik özelliklere ve tanımlamalara yer verilir. Belli bir marka, model, patent, menşei, kaynak veya ürün belirtilemez ve belirli bir marka veya modele yönelik özellik ve tanımlamalara yer verilmez.

(4) Ancak ulusal veya uluslararası teknik standartların bulunmaması veya teknik özelliklerin belirlenmesinin mümkün olmaması hallerinde “veya dengi” ifadesine yer verilmek şartıyla marka veya model belirtilebilir.

(5) İdari şartnamelerde genel olarak aşağıdaki hususların da gösterilmesi zorunludur:

a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.

b) İşin adı, yeri, niteliği, türü ve miktarı.

c) İhale yöntemi, ihale tarih ve saati ile tekliflerin nereye verileceği.

ç) Teklif geçerlilik süresi, tekliflerin alınması, açılması, değerlendirilmesi ile ihale kararının alınmasından sözleşmenin imzalanmasına kadar uygulanması gereken ve bu Usul ve Esaslarda belirtilen hususlar.

d) İşin yapılma yeri, teslim etme - teslim alma şekli ve şartları.

e) İhaleye girebilme şartları ve ihaleye giremeyecek olanlar.

- f) İsteklilerde aranacak şartlar, belgeler ve yeterlik kriterleri.
- g) İşe başlama ve bitirme tarihi, gecikme halinde alınacak cezalar.
- ğ) Ödeme yeri ve şartları.
- h) Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu.
- ı) Sözleşmenin yapılması ve uygulanması sırasında ödenmesi gereken vergi, resim, harçlarla, sözleşme giderlerinin kimin tarafından ödeneceği.
- i) Sözleşme konusu işlerin malzeme veya birim fiyatlarındaki değişiklikler nedeniyle eğer ödenecekse fiyat farklarının ne şekilde ödeneceği.
- j) İhale kararının ihale yetkilisi tarafından onayının veya iptal edildiğinin kaç gün içinde istekliye bildirileceği.
- k) Teklif ve sözleşme türü, sözleşmenin noter onaylı olup olmayacağı.
- l) Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları.
- m) Geçici ve kesin teminata ilişkin şartlar ile belirlenen süre içinde kesin teminatın verilmemesi ve sözleşmenin akdedilmemesi halinde geçici teminatın gelir kaydedileceği.
- n) Taahhüt konusu işin; önceden öngörülmemeyen hallerde sözleşme bedelinin % 50'si kadar artması veya eksilmesi halinde, yüklenici tarafından süre hariç sözleşme fiyatı ve hükümleri çerçevesinde yapılması zorunluluğu.
- o) Avans verilir verilmeyeceği, verilecekse şartları, miktarı ve geri alma şekli.
- ö) İhazat bedelinin verilir verilmeyeceğinin belirtilmesi, verilecekse şartları.
- p) Geçici ve kesin kabul şartları.
- r) İhtilafların çözüm şekli ve yeri.
- s) Şartname eklerinin neler olduğu.
- ş) İhalelerde, 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu ile ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç 4734 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayıp bu Usul ve Esasların uygulanacağı.
- t) Şartnameye eklenmesi ihale konusu işin niteliği gereği zorunlu görülen diğer hususlar.

İhaleye katılımda yeterlik kuralları

MADDE 8- (1) İsteklinin ekonomik ve mali yeterliği ile mesleki ve teknik yeterliğin belirlenmesinde değerlendirilmek üzere istenen bilgi ve belgeler ile ilgili hususlar aşağıda belirtilmiştir:

a) İsteklinin ekonomik ve malî yeterliklerinin belirlenmesinde istenecek bilgi ve belgeler ihale dokümanında gösterilir.

b) İsteklinin mesleki ve teknik yeterliliğinin belirlenmesinde değerlendirilmek üzere isteklinin ihale konusu iş veya benzer işlerde, mal veya hizmet alımları için son beş yıl içinde, uygulama işleri için ise son on beş yıl içinde kamu veya özel sektörde o işe ait ilk sözleşme bedelinin en az % 80'i oranında gerçekleştirdiği veya % 80'i oranında denetlediği veya yönettiği iş, idarece kusursuz kabul edilen ihale konusu benzer işlerle ilgili deneyimini gösteren belgeler istenir. İsteklinin mesleki ve teknik yeterliliğinin belirlenmesinde gerekli görülen diğer bilgi ve belgeler ihale dokümanında gösterilir.

(2) Bu Usul ve Esaslarda belirtilen uygulama ve uygulama ile ilgili hizmet işlerinde, denetleme veya yönetme görevi nedeniyle alınan belgelerde gerçek kişinin mühendis veya mimar olma şartı aranır. İş bitirme, yönetim veya denetim suretiyle elde edilecek belgeler,

belge sahibi kişi veya kuruluşların dışındaki istekliler tarafından kullanılamaz, belgeler devredilemez, kiraya verilemez ve satılamaz. Bu belge sahiplerinin ihale ilan veya davet tarihinden önce kuracakları veya ortak olacakları tüzel kişiliklerin ihaleye girebilmesinde en az bir yıldır tüzel kişiliğın yarısından fazla hissesine sahip veya her iki ortağında mühendis veya mimar olması ve belgelenmesi halinde ise tüzel kişiliğe % 50 - % 50 ortak olmaları, her ihalede bu oranın aranması ve teminat süresince bu oranın muhafaza edilmesi zorunludur.

(3) İdareler ve ihaleye katılmak isteyen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişiler ile Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişiler EKAP'a kayıt olmak zorundadır. Ortak girişimlerde ise Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre kurulmuş tüzel kişi ve Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı gerçek kişi ortakların tamamının bu koşulu sağlaması gerekir.

(4) İhale konusu işte çalıştırılması öngörülen personelin konuda uzmanlığının aranması halinde; mimarlar, mühendisler, şehir plancıları için en az beş yıl deneyimli olmaları zorunlu olup, konuya ilişkin miktarına ve oranına bakılmaksızın iş deneyim belgesi sahibi olması veya ihale ilan tarihinden en az beş yıl önce konuda yüksek lisans yapmış olması şartı aranır. Sanat tarihçi, arkeolog, topograf ve istenilecek diğerk personelin en az üç yıl deneyimli olmaları yeterlidir.

(5) Bu Usul ve Esaslar kapsamındaki hizmet, mal alımı ve yapım uygulamalarında iş deneyim belgesinin değerlendirilmesi; iş durum ve iş bitirme belgeleri ile gerçek şahıslarca alınmış iş denetleme belgeleri tam olarak, gerçek şahıslarca alınmış iş yönetme belgelerinden mimar veya mühendis olmak şartıyla; denetim ve yapımdan sorumlu kontrol amiri sıfatıyla alınanlar 1/1, yapım ve teknik işlerden sorumlu olan şube müdürü, rölöve ve anıtlar müdürü, inşaat ve tesisat müdürü ve yardımcıları ve bunlarla aynı teknik seviyede görev yapma sıfatı ile alınanlar 1/2, il müdürü ve yardımcıları, bölge müdürü ve yardımcıları ile yapım ve teknik işlerden sorumlu daire başkanı, genel müdür yardımcısı sıfatıyla alınanlar 1/3, genel müdür sıfatıyla alınanlar 1/5, diğers sıfatlarla alınanlar 1/10 oranında dikkate alınır.

(6) Aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler ihale dışı bırakılır:

a) İflas eden, tasfiye halinde olan, işleri mahkeme tarafından yürütölen, konkordato ilan eden, işlerini askıya alan veya kendi ölkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olanlar.

b) İflası ilan edilen, zorunlu tasfiye kararı verilen, alacaklılara karşı borçlarından dolayı mahkeme idaresi altında bulunan veya kendi ölkesindeki mevzuat hükümlerine göre benzer bir durumda olanlar.

c) Türkiye'nin veya kendi ölkesinin mevzuat hükümleri gereğince kesinleşmiş sosyal güvenlik prim borcu olanlar.

ç) Türkiye'nin veya kendi ölkesinin mevzuat hükümleri gereğince kesinleşmiş vergi borcu olanlar.

d) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, mesleki faaliyetlerinden dolayı yargı kararıyla hüküm giyenler.

e) İhale tarihinden önceki beş yıl içinde, ihaleyi yapan idareye yaptığı işler sırasında iş veya meslek ahlakına aykırı faaliyetlerde bulunduğu bu idare tarafından ispat edilenler.

f) İhale tarihi itibarıyla, mevzuatı gereği kayıtlı olduğu oda tarafından mesleki faaliyetten men edilmiş olanlar.

g) Bu maddede belirtilen bilgi ve belgeleri vermeyen veya yanıltıcı bilgi ve/veya sahte belge verdiği tespit edilenler.

ğ) 6 ncı maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılanlar.

h) 38 inci maddede belirtilen yasak fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler.

(7) İlanı veya duyurusu 31/8/2010 tarihinden sonra yapılan ihalelere ilişkin iş deneyim belgeleri ile ilanı veya duyurusu 31/8/2010 tarihinden önce yapılan ihalelere ilişkin 31/8/2014 tarihinden sonra düzenlenen iş deneyim belgeleri EKAP üzerinden kayıt edilmedikleri müddetçe ihalelerde iş deneyimini tevsik için kullanılamaz.

(8) İsteklilerin kendisi veya temsilcilerinin ihale dokümanını ihale tarihinden (ihale tarihi dahil) en az üç gün öncesine kadar satın almaları veya idarece öngörülmesi halinde EKAP üzerinden e-imza kullanılarak indirmesi zorunludur. Ancak ilansız ihalelerde doküman EKAP üzerinden görülemez ve indirilemez. Ön yeterlik dokümanının ve/veya teknik şartname dahil ihale dokümanının EKAP üzerinden e-imza kullanılarak indirilmesi halinde doküman satın alınmış sayılır.

(9) Yurt dışındaki kültür varlıklarına ilişkin ihalelerde; ilgili ülkenin koşullarının elverdiği ölçüde, ihaleye katılacak isteklilerden ekonomik ve mali yeterlik ile mesleki ve teknik yeterliklerinin belirlenmesine ilişkin bilgi ve belgeler istenebilir. Bunların neler olacağı ihale dokümanında belirtilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İhale İşlemleri

Yaklaşık maliyetin tespiti

MADDE 9- (1) Yaklaşık maliyet, ihale yapılmadan önce idare tarafından, bu Usul ve Esaslarda belirlenen hükümlere göre ihtiyaç konusu mal veya hizmet alımı ile uygulama işinin yaklaşık maliyeti her bir iş kalemi için fiyat teklifi alma usulüne göre tespit edilir.

(2) Yaklaşık maliyet aşağıdaki hususlar dikkate alınarak hesaplanır:

a) Yaklaşık maliyet, ayrıntılı miktar ve fiyat araştırması yapılmak suretiyle dayanakları ile birlikte tespit edilerek hesap cetvelinde gösterilir.

b) İdarelerce, ihale öncesi tespit edilen yaklaşık maliyet ilan edilmez ve isteklilere veya ihale süreci ile resmi ilişkisi olmayan diğer kişilere açıklanmaz.

c) İdarelerde yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde, diğer idarelerden veya kamu kurum ve kuruluşlarından personel alınabilir. Ayrıca ihale yetkilisinin onayı ile yaklaşık maliyet tespiti için hizmet satın alınabilir.

ç) Bu Usul ve Esaslar hükümlerine uygun biçimde iş kalemi veya iş grubu şeklinde tespit edilen miktarların, yüklenici kârı ve genel gider ihtiva etmeyen fiyatlarla çarpımı sonucu bulunan tutar Katma Değer Vergisi hariç olarak hesaplanır ve bulunan bu tutara % 25 oranında yüklenici kâr ve genel gider karşılığı eklenmek suretiyle yaklaşık maliyet tespit edilir. Buna ilişkin hesap cetveli hazırlayanlarca imzalanmak ve onay belgesi ekine konulmak suretiyle ihale yetkilisine sunulur. Yaklaşık maliyet hesap cetveli ile onay belgesi ihale işlem dosyasında muhafaza edilir.

d) İhale konusu işin bünyesine girecek veya yardımcı olarak kullanılacak malzeme, araç, makine, teçhizat gibi unsurların idarece verilmesi durumunda; yaklaşık maliyet hesabı

idarenin vereceği unsurların bedeli hariç tutularak belirlenir ve bu unsurların listesi ihale yetkilisine sunulacak yaklaşık maliyet hesap cetvelinin ekine konulur.

(3) Uygulama işlerinde yaklaşık maliyet aşğıdaki hususlar dikkate alınarak hazırlanır:

a) Restorasyon projesi bulunması durumunda, projesine dayalı olarak, uygulama işinin bünyesindeki imalat kalemleri ile yapılacağı yerleri gösteren ve yaklaşık maliyetin hazırlanmasına esas teşkil eden mahal listeleri hazırlanır.

b) İhale konusu uygulama işine ait proje ile mahal listelerindeki ölçü ve tariflere göre işin bünyesine giren imalatların hangi kısımda ve ne miktarda yapılacağının belirlenmesi amacıyla iş kalemi şeklinde metraj listeleri düzenlenir.

(4) Hizmet alımlarında yaklaşık maliyet aşğıdaki hususlar dikkate alınarak hazırlanır:

a) Hizmet alımlarında her bir iş kaleminin miktarını ve yapım şartlarını gösteren bir cetvel hazırlanır.

b) Bu cetvelde her bir iş kaleminin adı, birim fiyatı, bu fiyata dahil olan maliyetler, birimi ve diğer hususlar gösterilir. Birim fiyata dahil olan maliyetler, iş kalemi ile ilgili her türlü unsurları içerecek şekilde düzenlenir ve bu iş kalemine dahil olmayan başka giderler öngörölmez.

(5) Mal alımlarında yaklaşık maliyet aşğıdaki hususlar dikkate alınarak hazırlanır:

a) Yaklaşık maliyeti tespit edilirken tedarik edilecek malın özelliğine göre malın cinsi, sınıfı, miktarı, teslim süresi, teslim edilecek parti miktarları, nakliye, sigorta, diğer özel şartlar gibi unsurlar, varsa uyulması gereken standart ile kısa teknik özellikler belirtilerek veya teknik şartnamenin eklenmesi suretiyle Katma Değer Vergisi hariç olmak üzere valilik, belediye, ticaret odası, sanayi odası, meslek odaları, üretim ve satış yapan kamu kurum ve kuruluşları ile borsa ve özel sektör kuruluşlarından fiyat istenebileceği gibi, piyasada ihale konusu malı üreten veya pazarlayan gerçek veya tüzel kişilerden de proforma fatura istenebilir. Bu araştırmaların sonucunda elde edilen bilgi ve belgeler topluca değerlendirilerek, yaklaşık maliyet tespiti yapılır. Ancak gerçek piyasa fiyatlarını yansıtmayan fiyat bildirimleri ve proforma faturaları değerlendirmeye alınmaz. Buna ilişkin gerekçeler hesap cetvelinde belirtilir.

b) İhtiyaç duyulan mal ile ilgili daha önceki dönemlerde yapmış oldukları alımları ve piyasa fiyat araştırması verileri bir hesap cetvelinde gösterilir. Kıyaslama yöntemiyle en uygun fiyat tespit edilir. Döviz cinsinden yapılmış olan alımlarda ise geçmiş yılların fiyatlarının aritmetik veya ağırlıklı ortalaması esas alınır.

c) Alınacak malın niteliği ve piyasa koşullarını göz önünde bulundurmak suretiyle; bu fıkranın (a) ve (b) bentlerine göre elde edilen veriler ayrı ayrı veya birlikte değerlendirilebilir. Yaklaşık maliyetin hesabına ilişkin süreçte kullanılan her tür bilgi ve belgeye hesap cetveli ekinde yer verilir.

(6) Yaklaşık maliyet hesabına esas fiyat ve rayiçlerin tespiti aşğıdaki hususlar dikkate alınarak hazırlanır:

a) Her ihalede yapılacak iş kalemleri veya grupları ve uygulama teknikleri ile mekan ve mahalleri açıklayan detaylı birer proje veya restorasyon ön raporu hazırlanır. Bu raporlar doğrultusunda maliyet;

1) Kamu idarelerince belirlenmiş, işin niteliğine uygun yapı yaklaşık maliyetlerinden, rayiçlerinden ve birim fiyatlarından,

2) İlgili meslek odaları, üniversiteler veya benzeri kuruluşlarca belirlenen fiyatlardan,

3) Yüklenici veya alt yüklenici olarak faaliyet gösteren konusunda deneyimli kişi ve kuruluşlardan alınacak ihale konusu işin yapılabilirlik fiyat ve değerinden,

4) Piyasa araştırmasına dayalı fiyat tespitlerinden,

5) İhaleyi yapan idare veya diğer idarelerin daha önce gerçekleştirdiği benzer mal veya hizmet alımı ile uygulama işlerinin sözleşmelerinde ortaya çıkan fiyatlardan,

biri veya birkaçı birlikte kullanılmak ve gerekli diğer fiyat araştırmaları yapılmak suretiyle belirlenir.

b) Fiyat istenecek kişi ve kuruluşlara aynı koşulları taşıyan yazılarla başvurulur ve fiyatlar Katma Değer Vergisi hariç istenir. İstenen özellikleri taşımayan fiyat bildirim ve proforma faturaları dikkate alınmaz.

c) Yaklaşık maliyet hesabında yukarıda belirtilen fiyat belirleme yöntemleri herhangi bir öncelik sırası olmaksızın kullanılabilir.

(7) Yurt dışındaki kültür varlıklarımız ile ilgili ihale dosyası eki olarak yaklaşık maliyetin tespiti bakımından;

a) İşin bulunduğu ülkede aşağıdaki imkânların bulunması halinde yaklaşık maliyet;

1) Kamu idarelerince belirlenmiş, işin niteliğine uygun yapı yaklaşık maliyetlerinden, rayiçlerinden ve birim fiyatlarından,

2) Yüklenici veya alt yüklenici olarak faaliyet gösteren konusunda deneyimli kişi ve kuruluşlardan alınacak ihale konusu işin yapılabilirlik fiyat ve değerinden,

3) Piyasa araştırmasına dayalı fiyat tespitlerinden (en az üç teklif),

biri veya birkaçı birlikte kullanılmak ve gerekli diğer fiyat araştırmaları yapılmak suretiyle belirlenir.

b) İşin bulunduğu ülkede (a) bendinde belirtilen imkânların bulunmaması durumunda, yurt içi birim fiyat tarif ve fiyatları kullanılarak hazırlanacak yaklaşık maliyetin belirlenmesinde aşağıdaki esaslar doğrultusunda hareket edilir.

1) Yapının bulunduğu ülkenin koşullarına göre yaklaşık maliyetin tespitine ilişkin hususlar ihale dokümanında belirlenir.

2) Yüklenici veya alt yüklenici olarak faaliyet gösteren konusunda deneyimli kişi ve kuruluşlardan alınacak ihale konusu işin yapılabilirlik fiyat ve değeri dikkate alınır.

c) (a) ve (b) bentlerine göre hazırlanan ihaleye esas maliyet, ülkenin durumuna göre Amerikan Doları, Avrupa Birliğine bağlı ülkelerde ise Avro para birimine çevrilerek düzenlenir.

Yaklaşık maliyetin belirlenememesi

MADDE 10- (1) İhale konusu işin özgün nitelikte ve karmaşık olması nedeniyle teknik ve mali özellikleri ile yaklaşık maliyetinin gerekli olan netlikte belirlenememesi durumunda, bu durumu gerektiren sebepler bir tutanakla tespit edilir ve ihaleyi yapan idarenin üst yöneticisinin onayı alınmak suretiyle 22 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendine göre ihale yapılabilir.

Onay belgesi

MADDE 11- (1) İhalesi yapılacak her iş için idarelerce bir onay belgesi hazırlanır. Bu onay belgesinde; ihale konusu işin nevi, niteliği, miktarı, yaklaşık maliyeti, varsa proje numarası, kullanılabilir ödenek tutarı, avans ve fiyat farkı verilecekse şartları, ihalede uygulanacak usul, yapılacaksa ilanın şekli ve adedi belirtilir. Onay belgesi, yurt dışındaki kültür varlıkları için bulunulan ülke koşullarına göre belirlenecek ayrıntıları ve gerekli diğer hususları ihtiva eder.

(2) Onay belgesinde ihale dokümanının bedelinin ne olacağı gösterilir. İhale edilecek işe ilişkin olarak idarelerce düzenlenen yaklaşık maliyet hesap cetveli, şartnameler, sözleşme tasarısı ihale usulünün gerektirmesi halinde davet edilen istekli listesi ve hazırlanmış diğer dokümanlar onay belgesine eklenir.

İhale komisyonunun kurulması ve çalışma esasları

MADDE 12- (1) İhale yetkilisi, biri başkan olmak üzere, ikisinin ihale konusu işin uzmanı olması şartıyla, ilgili idare personelinden en az dört kişinin ve muhasebe veya mali işlerden sorumlu bir personelin katılımıyla kurulacak en az beş ve tek sayıda kişiden oluşan ihale komisyonunu, yedek üyeler de dahil olmak üzere görevlendirir.

(2) İhaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde, 4734 sayılı Kanun kapsamındaki idarelerden komisyona üye alınabilir.

(3) Gerekli incelemeyi yapmalarını sağlamak amacıyla ihale işlem dosyasının birer örneği, ilan veya daveti izleyen üç gün içinde ihale komisyonu üyelerine verilir.

(4) İhale komisyonları eksiksiz olarak toplanır. Komisyon kararları çoğunlukla alınır. Kararlarda çekimser kalınmaz. Muhalif kalan üye, karşı oy gerekçesini karar altına yazarak imzalamak zorundadır. Komisyon başkan ve üyeleri oy ve kararlarından sorumludurlar.

(5) İhale komisyonunca alınan kararlar ve düzenlenen tutanaklar, komisyon başkan ve üyelerinin adları, soyadları ve görev unvanları belirtilerek imzalanır.

(6) Yurt dışındaki kültür varlıkları için yapılacak ihaleler, ihale yetkilisi makamca, biri başkan olmak ve en az üç ve tek sayıda kişiden oluşmak üzere mahallinde kurulacak ihale komisyonu tarafından yapılır. Komisyon üyeleri Bakanlığın merkez veya taşra teşkilatından veya yabancı ülkelerdeki kuruluşlarında görevli personelinden seçilir. İhaleyi yapan idarede yeterli sayı veya nitelikte personel bulunmaması halinde yurt dışı teşkilatlarından komisyona üye alınır.

(7) İhale komisyonunun kararları yetkili makam tarafından onaylanarak kesinleşir.

İhale işlem dosyasının düzenlenmesi

MADDE 13- (1) Bu Usul ve Esaslardaki ihale usulleriyle yapılacak işler için bir işlem dosyası düzenlenir.

(2) Bu dosyada; yapının mülkiyet durumu, ihale yetkilisinden alınan onay belgesi ve eki yaklaşık maliyete ilişkin hesap cetveli, ihale dokümanı, ilan metinleri, adaylar veya istekliler tarafından sunulan başvurular veya teklifler ve diğer belgeler, ihale komisyonu tutanak ve kararları gibi ihale süreci ile ilgili bütün belgeler bulunur.

İhalenin ilanı ve şekli

MADDE 14- (1) İşlerin özellik ve niteliklerine göre ihalenin hangi şekil ve yerlerde ilan edileceği tespit edilir ve onay belgesinde belirtilir.

(2) Bütün isteklilere tekliflerini hazırlayabilmek için yeterli süre tanınarak;

a) Yaklaşık maliyeti 2.217.536.-TL (ikimilyonikiyüzonyedibinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası)'ye kadar olan mal ve hizmet alımları ile 8.870.195.-TL (sekizmilyonsekiyüzyetmişbinyüzdoksanbeş Türk Lirası)'ye kadar olan uygulama işleri, açık ihale usulünde işin ihale edileceği günden, en az on gün önce, Kamu İhale Bülteninde, işin yapılacağı il ile ihalenin yapılacağı il ayrı ise her iki ilde de günlük gazetelerden birinde birer defa; işin yapılacağı il ile ihalenin yapılacağı il aynı ise o ilde çıkan günlük gazetelerden birinde bir defa yayımlanır. Günlük gazete çıkmayan yerlerde ilanlar; işin ihale edileceği günden en az yedi gün önce ihaleyi yapacak idare ile hükümet ve belediye binalarının ilan tahtasına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır.

b) Yaklaşık maliyeti;

1) 2.217.536.-TL (ikimilyonikiyüzonyedibinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) ile (2.217.536.-TL (ikimilyonikiyüzonyedibinbeşyüzotuzaltı Türk Lirası) dahil) 4.435.097.-TL (dörtmilyondörtüyüzotuzbeşbindoksanyedi Türk Lirası) arasında (4.435.097.-TL (dörtmilyondörtüyüzotuzbeşbindoksanyedi Türk Lirası) hariç) olan mal ve hizmet alımları ile 8.870.195.-TL (sekizmilyonsekiyüzyetmişbinyüzdoksanbeş Türk Lirası) ile (8.870.195.-TL (sekizmilyonsekiyüzyetmişbinyüzdoksanbeş Türk Lirası) dahil) 17.740.411.-TL (onyedimilyonyediyüz kırkırbindörtüyüzonbir Türk Lirası) arasında (17.740.411.-TL (onyedimilyonyediyüz kırkırbindörtüyüzonbir Türk Lirası) hariç) olan uygulama işleri, açık ihale usulünde işin ihale edileceği günden en az on yedi gün önce,

2) 4.435.097.-TL (dörtmilyondörtüyüzotuzbeşbindoksanyedi Türk Lirası)'ye eşit ve üzerindeki mal ve hizmet alımı ihaleleri ile 17.740.411.-TL (onyedimilyonyediyüz kırkırbindörtüyüzonbir Türk Lirası)'ye eşit ve üzerindeki uygulama işleri, açık ihale usulünde işin ihale edileceği günden en az yirmi dört gün önce,

Kamu İhale Bülteninde ve o ilde çıkan günlük gazetelerden birinde bir defa yayımlanmak suretiyle ilan edilir. Günlük gazete çıkmayan yerlerde ilanlar; işin ihale edileceği günden en az on yedi/yirmi dört gün önce ihaleyi yapacak idare ile hükümet ve belediye binalarının ilan tahtasına asılacak yazılar ve belediye yayın araçları ile yapılır.

(3) İhaleler ayrıca varsa idarelerin web sayfasında yayınlanmak suretiyle ilan edilir.

(4) Yabancı ülkelerde ise; idareler, işin önem ve özelliğine göre bu ilanları yurt dışında çıkan başka gazeteler veya öteki yayın araçları ile de ayrıca yayınlatabilirler. Bu durumda ilan süresine on iki gün eklenir.

İlanlarda bulunması zorunlu hususlar

MADDE 15- (1) İhale dokümanında belirtilmeyen hususlara ilanlarda yer verilemez. İlanlarda aşağıdaki hususların belirtilmesi zorunludur:

a) İdarenin adı, adresi, telefon ve faks numarası.

b) İhale konusu işin adı, niteliği, türü ve miktarı.

c) Uygulanacak ihale usulü, ihaleye katılabilme şartları ve istenilen belgelerin neler olduğu.

ç) İhalenin nerede, hangi tarihte ve saatte yapılacağı ve tekliflerin ihale saatine kadar nereye verileceği.

d) İhale dokümanının nerede görüleceği ve bedeli.

e) Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptal edilmesinde idarenin serbest olduğu.

f) İhalelerde, 2886 sayılı Kanun ile ceza ve ihalelerden yasaklama hükümleri hariç 4734 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmayıp bu Usul ve Esasların uygulanacağı.

g) İhale konusu işe başlama ve işi bitirme tarihi.

ğ) Tekliflerin geçerlilik süresi.

h) Teklif ve sözleşme türü.

ı) Mal alımı ihalelerinde teslim yeri, hizmet alımı ve uygulama işleri ihalelerinde işin yapılacağı yer.

i) Yeterlik değerlendirmesinde uygulanacak kriterler.

j) Teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere, istekli tarafından belirlenecek tutarda geçici teminat verileceği.

İlanın uygun şekilde yapılması

MADDE 16- (1) 14 ve 15 inci maddelerde belirtilen hükümlere uygun olmayan ilanlar geçersiz sayılır. Bu durumda ilan bu maddelere uygun bir şekilde yenilenmedikçe ihale yapılamaz. Ancak 14 üncü maddede belirtilen ilan sürelerine uyulmaması halleri hariç, ilanın 14 ve 15 inci maddelerdeki hükümlere uygun olmadığından anlaşılması durumunda, ihale tarihinden en az yedi gün önce hatalı hususlar için düzeltme ilanı yapılmak suretiyle ihale veya ön yeterlik gerçekleştirilebilir. Bu durumda düzeltme ilanı, düzeltme ilan formu kullanılarak ilanın hatalı yayımlandığı yayın organında aynı şekilde yayımlanır. İlanın geçersizliğinin ihale tarihinden önceki altı gün içinde anlaşılması halinde ihale iptal edilir.

(2) İlanın geçersizliğinin ihale yapıldıktan sonra anlaşılması halinde ihale iptal edilir.

İhale dokümanında değişiklik yapılması

MADDE 17- (1) İlan veya davet yapıldıktan sonra ihale dokümanında değişiklik yapılmaması esastır. Değişiklik yapılması zorunlu olursa, bunu gerektiren sebepler bir tutanakla tespit edilir ve ihale yetkilisinden onay alınarak önceki ilanlar geçersiz sayılır ve iş yeniden aynı şekilde ilan olunur. Ancak ilan veya davet yapıldıktan sonra, tekliflerin hazırlanmasını veya işin gerçekleştirilmesini etkileyebilecek maddi veya teknik hatalar veya eksikliklerin idarece tespit edilmesi veya isteklilerce yazılı olarak bildirilmesi halinde, ihale dokümanında değişiklikler yapılabilir. Yapılan bu değişikliklere ilişkin ihale dokümanının bağlayıcı bir parçası olan zeyilname, son teklif verme gününden en az beş gün öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ihale dokümanı alanların tamamına gönderilir. Zeyilname ile yapılan değişiklikler nedeniyle tekliflerin hazırlanabilmesi için ek süreye ihtiyaç duyulması halinde, ihale tarihi bir defaya mahsus olmak üzere en fazla yirmi gün zeyilname ile ertelenebilir. Zeyilname düzenlenmesi halinde, teklifini bu düzenlemeden önce vermiş olan isteklilere tekliflerini geri çekerek, yeniden teklif verme imkânı sağlanır.

(2) İstekliler tekliflerini hazırlarken ihale dokümanında açıklanmasına ihtiyaç duyulan hususlarla ilgili olarak son teklif verme gününden on iki gün öncesine kadar yazılı olarak açıklama talep edebilir. Bu talebin idarece uygun görülmesi halinde yapılacak açıklama, bu tarihe kadar ihale dokümanı alan bütün isteklilere son teklif verme gününden beş gün

öncesinde bilgi sahibi olmalarını temin edecek şekilde ve açıklama talebinde bulunan istekli belirtilmeksizin yazılı olarak gönderilir.

İhalenin tatil gününe rastlaması

MADDE 18- (1) İhale için tespit olunan tarih, tatil gününe rastlamışsa ihale, tekrar ilana gerek kalmaksızın tatili takip eden ilk iş gününde aynı yer ve saatte yapılır. İlandan sonra çalışma saati değişse de ihale ilan edilen saatte yapılır. Yurt dışındaki ihaleler gerekmesi halinde ihalenin yapılacağı ülkenin tatil gününde de yapılabilir.

Geçici teminat

MADDE 19- (1) İsteklilerden teklif edilen bedelin % 3'ünden az olmamak üzere isteklilerce belirlenecek tutarda geçici teminat alınır.

Teminat olarak kabul edilecek değerler

MADDE 20- (1) Geçici veya kesin teminat olarak kabul edilecek değerler aşağıda gösterilmiştir.

- a) Tedavüldeki Türk Parası,
- b) Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları,
- c) Hazine ve Maliye Bakanlığınca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler.

(2) İlgili mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankaların düzenleyecekleri teminat mektupları ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantisini üzerine, Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların veya özel finans kurumlarının düzenleyecekleri teminat mektupları da teminat olarak kabul edilir.

(3) Birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen senetler ve bu senetler yerine düzenlenen belgelerden nominal değere faiz dahil edilerek ihraç edilenler, anaparaya tekabül eden satış değeri üzerinden teminat olarak kabul edilir.

(4) Teminat mektupları dışındaki teminatlar ihale komisyonlarınca teslim alınamaz. Bunların saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine yatırılması zorunludur.

(5) İhale üzerinde kalan istekli ile ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekliye ait teminat mektupları ihaleden sonra saymanlık ya da muhasebe müdürlüklerine teslim edilir. Diğer isteklilere ait teminatlar ise hemen iade edilir. İhale üzerinde kalan istekli ile sözleşme imzalanması halinde, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibine ait teminat sözleşme imzalandıktan hemen sonra iade edilir.

(6) Teminatlar, teminat olarak kabul edilen diğer değerlerle değiştirilebilir.

(7) Her ne suretle olursa olsun idarece alınan teminatlar haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

Teminat mektupları

MADDE 21- (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında verilecek teminat mektuplarının kapsam ve şeklinin tespitinde 4734 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

İhale usulleri

MADDE 22- (1) 2 nci maddede yazılı işlerin ihalelerinde aşağıdaki usullerden biri uygulanır:

- a) Açık ihale usulü.
- b) Belli istekliler arasında ihale usulü.
- c) Pazarlık usulü.

(2) İşin özelliğine ve niteliğine göre, ihalede yukarıdaki usullerden hangisinin uygulanacağı bu Usul ve Esaslar hükümlerine uyularak idarece tespit edilir.

(3) Kültür varlıklarının rölöve, restitüsyon, restorasyon, sokak sağlıklaştırma çevre düzenleme ve teşhir tanzim projelerinin yaptırılması, bakım, basit onarım, restorasyon uygulama ve değerlendirme projeleri ve bunların uygulama işleri ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımları her bir kalem iş için birim fiyat teklif almak suretiyle ihale edilir.

(4) Yurt dışındaki taşınmaz kültür varlıklarının proje ve uygulama işlerinde birinci fıkradaki ihale usulleri ve 27 nci maddedeki doğrudan temin usulü kullanılır ve pazarlık usulünde üst limitler aranmaz. Bu Usul ve Esaslara istinaden Bakanlıkça çıkarılacak olan ihale dokümanı idarece, söz konusu proje ve uygulama işlerinde işin yapılacağı ülkenin mesafesi, coğrafyası, siyasi, mali, beşeri durumu, gayrisafı milli hasılanın ülkemize göre durumu, mevzuatı ve işin özellikleri gibi ülke koşullarının gerektirdiği değişiklikler yapılarak uygulanabilir.

Açık ihale usulü

MADDE 23- (1) Bütün isteklilerin teklif verebildiği usuldür.

(2) Açık ihale usulünde aşağıdaki esaslar uygulanır:

a) Tekliflerin hazırlanması ve sunulması:

1) Teklif mektubu ve geçici teminat da dahil olmak üzere ihaleye katılabilme şartı olarak istenilen bütün belgeler bir zarfa konulur. Zarfın üzerine isteklinin adı, soyadı veya ticaret unvanı, tebligata esas açık adresi, teklifin hangi işe ait olduğu ve ihaleyi yapan idarenin açık adresi yazılır. Zarfın yapııştırılan yeri istekli tarafından imzalanır ve mühürlenir.

2) Teklif mektupları yazılı ve imzalı olarak sunulur. Teklif mektubunda ihale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi, teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılması, üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunmaması ve teklif mektubunun ad, soyad veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması zorunludur. Mal alımı ihalelerinde, ihale dokümanında alternatif teklif verilebileceğine dair hüküm bulunması halinde, alternatif teklifler de aynı şekilde hazırlanarak sunulur.

3) Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar sıra numaralı alındılar karşılığında idareye verilir. Bu saatten sonra verilen teklifler kabul edilmez ve açılmaksızın iade edilir. Teklifler iadeli taahhütlü olarak da gönderilebilir. Posta ile gönderilecek tekliflerin ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye ulaşması şarttır. Postadaki gecikme nedeniyle işleme konulmayacak olan tekliflerin alınış zamanı bir tutanakla tespit edilir.

b) Tekliflerin geçerlilik süresi: Tekliflerin geçerlilik süresi ihale dokümanında belirtilir. İdarece ihtiyaç duyulması halinde bu süre, teklif ve sözleşme koşulları

değiştirilmemek ve isteklinin kabulü kaydıyla, en fazla ihale dokümanında belirtilen teklif geçerlilik süresi kadar uzatılabilir.

c) Tekliflerin alınması ve açılması:

1) Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. Bu fıkranın (a) bendinin birinci paragrafına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

2) İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile yaklaşık maliyet ve teklif fiyatları açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.

ç) Tekliflerin değerlendirilmesi:

1) İhale komisyonunun talebi üzerine idare tekliflerin incelenmesi, karşılaştırılması ve değerlendirilmesinde yararlanmak üzere net olmayan hususlarla ilgili isteklilerden yazılı olarak tekliflerini açıklamalarını isteyebilir. Ancak bu açıklama, hiçbir şekilde teklif fiyatında değişiklik yapılması veya ihale dokümanında yer alan şartlara uygun olmayan tekliflerin uygun hale getirilmesi amacıyla istenilmez ve yapılmaz.

2) Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı (c) bendine göre ilk oturumda tespit edilen isteklilerin teklifleri, yaklaşık maliyetin üzerindeki teklifler ve yaklaşık maliyetin % 40'ına eşit ve % 40'ından düşük tekliflerin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir. Ancak teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerin eksik olması veya belgelerde önemsiz bilgi eksikliği bulunması halinde, idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik belge veya bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede eksik belge veya bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır. Bu ilk değerlendirme ve işlemler sonucunda belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilir. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterli kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen isteklilerin teklifleri değerlendirme dışı bırakılır.

3) En son aşamada, isteklilerin teklif mektubu eki cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı kontrol edilir. Birim fiyat teklif cetveli ve eklerindeki çarpım ve toplamalarda hata olması durumunda aritmetik hata olduğu kabul edilir ve teklif doğrudan değerlendirme dışı bırakılır. Ancak elektronik araçlar yardımıyla tablolama programları (MS Excel, Numbers, Libre Office Calc ve benzerleri) kullanılarak oluşturulan teklif mektubu eki cetvelin ve teklif cetveli eki tüm analizlerin (fiyat, nakliye, özel analizler ve benzerleri) çarpım ve toplamalarında yazılımdan kaynaklanan yuvarlamalar nedeniyle oluşan hesaplama farklılıkları, toplam teklif fiyatının binde birine eşit veya daha az olması ve ihalenin sonuçlandırılmasına esas teklif sıralamasının değişmemesi kaydıyla aritmetik hata olarak kabul edilmez ve bu

farklılıklar isteklinin teklif cetvelinde ve teklif cetveli eki tüm analizlerde (fiyat, nakliye, özel analizler ve benzerleri) yazılı birim fiyatlar esas alınarak ihale komisyonu tarafından re'sen düzeltilir. Yapılan bu düzeltme sonucu bulunan tutar, sınır değeri hariç, isteklinin teklif ve yeterli değerlendirilmesine esas nihai teklif fiyatı olarak kabul edilir.

d) Tekliflerin aynı olması: En düşük fiyatın ekonomik açıdan en avantajlı teklif olarak değerlendirildiği ihalelerde, birden fazla istekli tarafından aynı fiyatın teklif edildiği ve bunların da ekonomik açıdan en avantajlı teklif olduğu anlaşıldığı takdirde, ihale komisyonu bu isteklilerce sunulan iş deneyim belgelerinin tutarlarını değerlendirmek suretiyle ekonomik açıdan en avantajlı teklifi belirler ve ihaleyi sonuçlandırır. İş deneyim belgesi istenmeyen ihalelerde kura çekilir.

e) Aşırı düşük teklifler:

1) İhale komisyonu verilen teklifleri (ç) ve (d) bentlerine göre değerlendirdikten sonra, idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder.

2) Bu tekliflerden aşırı düşük teklif değerine eşit veya düşük teklifler değerlendirme dışı bırakılır değerlendirme içinde kalan tekliflerden en düşük olan teklif ihale komisyonunca uygun teklif olarak belirlenir.

f) Bütün tekliflerin reddedilmesi ve ihalenin iptali:

1) İdarenin gerekli gördüğü veya ihale dokümanında yer alan belgelerde ihalenin yapılmasına engel olan ve düzeltilmesi mümkün bulunmayan hususların bulunduğu tespit edildiği hallerde ihale saatinden önce ihale iptal edilebilir.

2) Bu durumda, iptal nedeni belirtilmek suretiyle ihalenin iptal edildiği isteklilere hemen ilan edilerek duyurulur. Bu aşamaya kadar teklif vermiş olanlara ihalenin iptal edildiği ayrıca tebliğ edilir. İhalenin iptal edilmesi halinde, verilmiş olan bütün teklifler reddedilmiş sayılır ve bu teklifler açılmaksızın isteklilere iade edilir. İhalenin iptal edilmesi nedeniyle isteklilerce idareden herhangi bir hak talebinde bulunulamaz. Ancak idare, ihalenin iptal edilme gerekçelerini bütün isteklilere bildirir.

3) İhalenin iptal edilmesi durumunda, iptal nedenleri gözden geçirilerek yeniden ihaleye çıkılabilir.

g) İhalenin karara bağlanması ve onaylanması:

1) (d) ve (e) bentlerine göre yapılan değerlendirme sonucunda ihale, ekonomik açıdan en avantajlı teklifi veren isteklinin üzerinde bırakılır. Ekonomik açıdan en avantajlı teklif, teklif edilen bedellerin en düşüğüdür.

2) Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin sadece en düşük fiyat esasına göre belirlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda; işletme ve bakım maliyeti, maliyet etkinliği, verimlilik, kalite ve teknik değer gibi fiyat dışındaki unsurlar dikkate alınarak ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenir. Ekonomik açıdan en avantajlı teklifin fiyat dışındaki unsurlar da dikkate alınarak belirleneceği ihalelerde, ihale dokümanında bu unsurların parasal değerler olarak ifade edilmesi zorunludur. Parasal değerler olarak ifade edilmesi mümkün olmayan unsurlar için ihale dokümanında nispi ağırlıklar belirlenir.

3) İhale komisyonu gerekçeli kararını belirleyerek, ihale yetkilisinin onayına sunar. Kararlarda isteklilerin adları veya ticaret unvanları, teklif edilen bedeller, ihalenin tarihi ve hangi istekli üzerine hangi gerekçelerle yapıldığı, ihale yapılmamış ise nedenleri belirtilir.

4) İhale yetkilisi, karar tarihini izleyen geç beş iş günü içinde ihale kararını onaylar veya gerekçesini açıkça belirtmek suretiyle iptal eder.

5) İhale; kararın onaylanması halinde geçerli, iptal edilmesi halinde ise hükümsüz sayılır.

6) İhale kararları ihale yetkilisince onaylanmadan önce idareler, ihale üzerinde kalan isteklinin 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesine göre yasaklı olup olmadığını anılan maddeye göre Kamu İhale Kurumuna teyit ettirerek buna ilişkin belgeyi ihale kararına eklemek zorundadır.

7) İhale kararının isteklilere bildiriminden itibaren itiraz süresi beş gündür. İhale sonucunun bütün isteklilere bildiriminden itibaren itiraz olmaması halinde itiraz süresi dolmadan, itiraz olması halinde ise itiraz idarece sonuçlandırılmadan sözleşme imzalanmaz.

Belli istekliler arasında ihale usulü

MADDE 24- (1) Belli istekliler arasında ihale usulü; 2863 sayılı Kanun kapsamındaki korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının; özgün niteliklerini kaybetmeden korunmalarını sağlamak üzere mimari, tarihi, kültürel, sanatsal, bölgesel, estetik, arkeolojik nitelikleri ile kullanım amacı, durumu, konumu, fonksiyonu, ziyaretçi yoğunluğu dikkate alınarak rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri, sokak sağlıklılaştırma, çevre düzenleme projeleri, taşınır kültür varlıklarının teşhir tanzim projeleri ve bunların uygulama işleri ile değerlendirme, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına ilişkin mal ve hizmet alımlarını gerçekleştirmek üzere mesleki ve teknik yeterlilikleri ile ekonomik ve mali güçleri idarece kabul edilmiş belli istekliler davet edilerek ayrıca ilan yapılmaksızın ihale edildiği usuldür.

(2) Belli isteklilerin tespiti için Bakanlıkça yayınlanacak ilan ile duyuruda bulunulacak isteklilerden dosya halinde başvurular alınır, kurulacak komisyon tarafından değerlendirilir ve yeterli görülen isteklilerin listesi Resmî Gazete’de yayınlanır. İdareler bu madde kapsamında gerçekleştirilecek ihalelerde her bir işin özellik ve niteliklerine göre Resmî Gazete’de yayınlanan listelerde yer alan en az beş istekliyi belirleyerek ihaleye davet eder. Teklif belgelerini hazırlamalarına imkân sağlayacak şekilde şartname ve eklerini, davet belgeleriyle birlikte teklif verme son başvuru tarihinden en az on dört takvim günü önce, davet edilen isteklilere verir veya ihale dokümanını nereden ve nasıl temin edeceğini bildirir.

(3) İdarelerce davet edilmeyen isteklilere Resmî Gazete’de yayımlanan ön yeterlik listelerinde yer alıp almadığına bakılmaksızın ihale dosyası satılamaz ve bu istekliler ihaleye katılamazlar. Bu durumun ihale aşamasında tespit edilmesi halinde teklif değerlendirme dışı bırakılır.

(4) İdare tarafından davet edilen istekliler; davet edilen veya Resmî Gazete’de yayımlanan ön yeterlik listelerinde yer alan veya yer almayan diğer istekliler ile ortaklık kurarak ihaleye katılamazlar. Bu durumun ihale aşamasında tespit edilmesi halinde teklif değerlendirme dışı bırakılır.

(5) İhale komisyonu, isteklilerin ihale dokümanında belirtilen ihaleye katılım koşullarını sağlayıp sağlamadığını değerlendirerek geçerli teklifleri belirler. Geçerli tekliflerden en düşük teklif sahibi istekli üzerine ihale bırakılarak sonuçlandırılır.

(6) Teklif sayısına göre ihale iptali değerlendirmesi aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Teklif veren istekli sayısının üçten az olması halinde ihale iptal edilir. İhalenin iptali halinde, teklifler açılmaksızın isteklilere iade edilir. İhalenin iptal edilmesi halinde herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.

b) Açıldıktan sonra teklif mektubu içermeyişi tespit edilen dosyalar, teklif olarak kabul edilmez. Tüm dosyalar açıldıktan sonra teklif veren istekli sayısının üçten az olduğunun tespit edilmesi halinde yaklaşık maliyet açıklanmaksızın ihale iptal edilir. İhale kararı onaylanmadan isteklilerin sunmuş oldukları dosyalar ve evraklar isteklilere iade edilmez. İhalenin iptal edilmesi halinde herhangi bir hak talebinde bulunulamaz.

(7) Bu usulle yapılan ihalede, 23 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki esaslara uyularak işlemler tamamlanır.

Pazarlık usulü

MADDE 25- (1) Pazarlık usulü; ihale konusu iş veya benzer işler alanında faaliyet gösteren en az üç istekli davet edilmek suretiyle iki aşamalı olarak gerçekleştirilen ihale usulüdür. İdarelerin, KDV hariç 1.650.876.-TL (birmilyonaltıyüzellibinsekizyüzyetmişaltı Türk Lirası) (bu bedel dahil) tutarına kadar olan her türlü işleri, pazarlık usulü ile ihale yapılabilir.

(2) Pazarlık usulü ihalelerde ilan yapılması zorunlu değildir. İhale konusu iş veya benzer işler alanında faaliyet gösteren en az üç istekli davet edilerek yeterlik belgeleri ve fiyat tekliflerini içeren ilk tekliflerini vermeleri istenir.

(3) İhalenin aşamaları:

a) Birinci aşamada; ihale komisyonu 23 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a), (b), (c) bentlerine göre değerlendirme yaparak isteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığını kontrol ederek yaklaşık maliyeti açıklamadan oturumu kapatır.

b) İkinci aşamada; isteklilerden ihale kararına esas olacak son yazılı fiyat teklifleri alınıp 23 üncü maddenin ikinci fıkrasının (ç), (d), (e), (f), (g) bentlerine göre değerlendirme yapılarak ihale sonuçlandırılır.

(4) Birinci fıkra kapsamında yapılan mal alımlarında, malın sözleşme yapma süresi içinde teslim edilmesi ve bunun idarece uygun bulunması halinde, sözleşme yapılması ve kesin teminat alınması zorunlu değildir.

Güncelleme

MADDE 26- (1) 14 üncü ve 25 inci maddeler ile 27 nci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan parasal limitler her yıl ocak ayı sonuna kadar Bakanlıkça Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan bir önceki yılın genel Üretici Fiyatları Endeksi (ÜFE) oranları esas alınarak yayımlanacak bir tebliğ ile güncellenir.

Doğrudan temin

MADDE 27- (1) Aşağıda belirtilen hallerde ihtiyaçların ilan yapılmaksızın ve teminat alınmaksızın doğrudan temini usulüne başvurulabilir:

a) İhtiyacın sadece gerçek veya tüzel tek kişi tarafından karşılanabileceğinin tespit edilmesi.

b) Sadece gerçek veya tüzel tek kişinin ihtiyaç ile ilgili özel bir hakka sahip olması.

c) Mevcut mal, ekipman, teknoloji veya hizmetlerle uyumun ve standardizasyonun sağlanması için zorunlu olan mal ve hizmetlerin, asıl sözleşmeye dayalı olarak düzenlenecek ve toplam süreleri üç yılı geçmeyecek sözleşmelerle ilk alım yapılan gerçek veya tüzel kişiden alınması.

ç) İdareler acil durumlarda ve gerekli görülen hallerde ihale usullerinin dışında harcama yetkilisinin onayı ile Katma Değer Vergisi hariç tutarı 660.346.-TL (altıyüzaltmışbinüçyüzkırkaltı Türk Lirası) (bu bedel dahil) tutarına kadar olan mal ve hizmet alımları ile uygulama işleri.

(2) Bu maddeye göre yapılacak alımlarda, ihale komisyonu kurma ve 8 inci maddede sayılan yeterli kurallarını arama ve sözleşme düzenleme zorunluluğu bulunmaksızın, ihale yetkilisince görevlendirilecek kişi veya kişiler tarafından piyasada fiyat araştırması yapılarak ihtiyaçlar temin edilir.

(3) Sözleşmede belirtilmesi kaydıyla 33 üncü madde çerçevesinde iş miktarında artma veya eksilme yapılabilir. İş miktarında artış meydana gelmesi halinde toplam sözleşme bedeli birinci fıkranın (ç) bendinde yer alan parasal tutarı geçemez.

İhalenin sözleşmeye bağlanması

MADDE 28- (1) Yapılan bütün ihaleler bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşmeler idarece hazırlanır ve ihale yetkilisi ile yüklenici tarafından imzalanır. Yüklenicinin iş ortaklığı olması halinde, sözleşmeler iş ortaklığının bütün ortakları tarafından imzalanır. İhale dokümanında aksi belirtilmedikçe sözleşmelerin notere tescili ve onaylatırılması zorunlu değildir.

(2) İhale dokümanında belirtilen şartlara aykırı sözleşme düzenlenemez.

Kesin teminat

MADDE 29- (1) Taahhüdün, sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşme yapılmasından önce yükleniciden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat alınır.

(2) Kesin teminat, taahhüt konusu işin; önceden öngörülmemeyen hallerde sözleşme bedelinin % 50'si kadar artması durumunda artan tutar veya fiyat farkı ödenen işlerde fiyat farkı olarak ödenecek tutarla orantılı olarak artırılır.

Sözleşme yapılmasında isteklinin görev ve sorumluluğu

MADDE 30- (1) İstekli, ihale kararının onaylanmasının kendisine bildirilmesinden itibaren yurt içi işlerde beş gün içinde, yurt dışı işlerde on gün içinde kesin teminatı vererek sözleşmeyi imzalamak zorundadır.

(2) Bu zorunluluklara uyulmadığı takdirde protesto çekmeye ve hüküm almaya gerek kalmaksızın ihale üzerinde kalan isteklinin geçici teminatı gelir kaydedilir. Bu durumda, ihaleye yetkili makam; ihaleyi yenilemeye veya en uygun fiyat veren ikinci teklif sahibine tebligat yaparak yurt içi işlerde beş günlük bir süre içinde, yurt dışı işlerde on gün içinde bu teklif sahibi istekli ile bu Usul ve Esaslarda belirtilen hükümlere göre sözleşme imzalamaya yetkilidir. Ancak ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi istekli, kararın kendisine bildirilmesinden itibaren yurt içi işlerde beş gün, yurt dışı işlerde on gün içinde kesin teminatı vermek ve sözleşmeyi imzalamak zorundadır. Ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibinin kesin teminatı vermemesi veya sözleşmeyi imzalamaması halinde geçici teminatı gelir kaydedilerek ihale iptal edilir. Üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında 4734 sayılı Kanunun 58 inci maddesi hükümleri uygulanır.

Sözleşme yapılmasında idarenin görev ve sorumluluğu

MADDE 31- (1) İhale kararının kesinleşmesini izleyen üç iş günü içinde; tebliğ tarihini izleyen yurt içi işlerde beş gün içinde yurt dışı işlerde on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması hususu, ihale üzerinde kalan istekliye tebliğ edilir.

(2) Ön mali kontrole tâbi işlerde ise ön mali kontrol işlemlerinin tamamlanmasını izleyen üç iş günü içinde; tebliğ tarihini izleyen yurt içi işlerde beş gün içinde, yurt dışı işlerde on gün içinde kesin teminatı vermek suretiyle sözleşmeyi imzalaması hususu, ihale üzerinde kalan istekliye tebliğ edilir.

(3) İdare, 30 uncu maddede yazılı süre içinde sözleşme yapılması hususunda kendisine düşen görevleri yapmakla yükümlüdür. İdarenin bu yükümlülüğü yerine getirmemesi halinde, istekli sürenin bitmesini izleyen günden itibaren en geç beş gün içinde, yurt içi işlerde on gün süreli bir noter ihbarnamesi ile yurt dışındaki işlerde yazılı olarak bildirmek şartıyla, taahhüdünden vazgeçebilir. Bu takdirde geçici teminat geri verilir ve istekli teminat vermek için yaptığı belgelendirilmiş giderleri istemeye hak kazanır. Bu zarar, sebep olanlara tazmin ettirilir ve ayrıca haklarında 4734 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi hükümleri uygulanır.

Yüklenicinin sebep olduğu fesih hali

MADDE 32- (1) Sözleşme yapıldıktan sonra 33 üncü maddede yazılı hükümler dışında yüklenicinin taahhüdünden vazgeçmesi veya sözleşme ve eklerinde belirtilen yükümlülüklerden herhangi birisine uymaması durumunda, idarece; ihale dokümanında belirtilen oranda gecikme cezası uygulanmak üzere kendisine ihtarname yazılarak yurt içi işlerde en az on günlük, yurt dışı işlerde en az yirmi günlük bir süre verilir. Bu süre içinde yüklenici ihtarnameye rağmen yükümlülüklerini yerine getirmezse başka bir ihtar ve hüküm almaya gerek kalmaksızın idare sözleşmeyi feshetmeye ve hesap kesme hak edişi yapmaya yetkilidir. Bu takdirde yüklenicinin kesin teminatı idarece gelir kaydolunur.

(2) Sözleşmenin uygulanması sırasında yüklenicinin, 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 25 inci maddesinde sayılan yasak fiil veya davranışlarda bulunduğu tespit edilmesi halinde, ayrıca protesto çekmeye gerek kalmaksızın kesin teminat ve varsa ek kesin teminatlar gelir kaydedilir ve sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

İş miktarının artma veya eksilmesi

MADDE 33- (1) Sözleşmenin uygulanması sırasında taahhüt edilen işte; projede, malzemede, detayda, imalat veya imalat miktarlarında öngörülemeyen durumlar nedeniyle zorunlu olarak revizyon yapılması halinde bu değişikliklerle ilgili işin bedelinde artma veya eksilme meydana geldiği takdirde, artışa konu olan işin, sözleşmeye esas proje içinde kalması ve idareyi külfete sokmaksızın asıl işten ayrılmasının teknik veya ekonomik olarak mümkün olmaması halinde yüklenici sözleşme bedelinin % 50'si içinde kalan fazlasını veya eksikliğini aynı sözleşme hükümleri çerçevesinde yapmaya mecburdur. Değiştirilen veya ilave edilen iş oranında ek teminat almak kaydıyla arttırılacak işe gerekli süre verilir. Yüklenici bu suretle işin artmış veya eksilmiş olmasından dolayı süre hariç hiç bir istek ve iddiada bulunamaz.

(2) İşin bu şartlar dahilinde tamamlanamayacağının anlaşılması durumunda ise artış yapılmaksızın hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir. Ancak bu durumda, işin tamamının ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesi zorunludur.

Fiyat farkı ödenmesi ve hesaplanma şartları

MADDE 34- (1) İdareler; sözleşmenin yürütülmesi sırasında fiyat farkı ödenmesini öngörmeleri halinde; alımın niteliğine göre idari şartname ve sözleşmelerinde fiyat farkı ödemelerinin 4734 sayılı Kanuna göre ihalesi yapılacak olan alımlar için 4735 sayılı Kanunun 8 inci maddesi gereğince Cumhurbaşkanı kararıyla yürürlüğe konulan usul ve esaslar çerçevesinde yapılacağını düzenlerler.

Sözleşmenin devri

MADDE 35- (1) Sözleşme idarenin uygun görüşü ve en üst ihale yetkilisinin yazılı izni ile başkasına devredilebilir.

(2) Ancak; işi devir alacaklarda da ilk ihaledeki şartlar aranır. İsim ve statü değişikliği gereği yapılan devirler hariç olmak üzere bir sözleşmenin devredildiği tarihi takip eden üç yıl içinde aynı yüklenici tarafından başka bir sözleşme devredilemez veya devir alınmaz. Kısmen veya tamamen izinsiz devir yapılması halinde sözleşme feshedilir ve kesin teminatı geliri kaydolunarak 32 nci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Yüklenicinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu veya mahkumiyeti

MADDE 36- (1) Yüklenicinin ölümü, iflası, ağır hastalığı, tutukluluğu veya özgürlüğü kısıtlayıcı cezaya mahkumiyeti hallerinde aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) Yüklenicinin ölümü halinde, sözleşme feshedilmek suretiyle hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilerek kesin teminatları ve varsa diğer alacakları varislerine verilir. Ancak aynı şartları taşıyan ve talepte bulunan varislere idarenin uygun görmesi halinde, ölüm tarihini izleyen otuz gün içinde varsa ek teminatlar dahil taahhüdün tamamı için gerekli kesin teminatı vermeleri şartıyla sözleşme devredilebilir.

b) Yüklenicinin iflas etmesi halinde, sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

c) Ağır hastalık, tutukluluk veya özgürlüğü kısıtlayıcı bir cezaya mahkumiyeti nedeni ile yüklenicinin taahhüdünü yerine getirememesi halinde, bu durumun oluşunu izleyen otuz gün içinde yüklenicinin teklif edeceği ve ilgili idarenin kabul edeceği birinin vekil tayin edilmesi koşuluyla taahhüde devam edilebilir. Ancak yüklenicinin kendi serbest iradesi ile vekil tayin edecek durumda olmaması halinde, yerine ilgililerce aynı süre içinde genel hükümlere göre bir yasal temsilci tayin edilmesi istenebilir. Bu hükümlerin uygulanmaması halinde, sözleşme feshedilerek hesabı genel hükümlere göre tasfiye edilir.

(2) Birden fazla gerçek ve tüzel kişi tarafından birlikte yapılan taahhütlerde, yüklenicilerden birinin ölümü, iflası, tutuklu veya mahkûm olması gibi haller sözleşmenin devamına engel değildir.

(3) Birlikte yapılan taahhütlerde yüklenicilerden biri idareye pilot firma olarak bildirilmiş ise pilot firmanın şahıs veya şirket olmasına göre ölüm, iflas veya dağılma hallerinde sözleşme kendiliğinden sona erer. Ancak diğer yüklenicilerin teklifi ve idarenin uygun görmesi halinde sözleşme yenilenerek işe devam edilir. Pilot firmadan başka herhangi bir ortak şahsın ölümü veya ortak şirketin iflası ya da herhangi bir sebeple dağılması halinde, pilot firma ve grubundan diğer ortakları, teminat dahil işin o ortağa yüklediği sorumlulukları da üzerlerine alarak işi bitirirler.

Kesin teminatın geri verilmesi

MADDE 37- (1) Taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun biçimde yerine getirildiği ve yüklenicinin bu işten dolayı idareye herhangi bir borcunun olmadığı tespit edildikten ve kesin hesap onaylandıktan sonra, alınmış olan kesin teminat ve varsa ek kesin teminatların;

a) Uygulama işlerinde; varsa eksik ve kusurların giderilerek geçici kabul tutanağının onaylanmasından sonra yarısı, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi ve kesin kabul tutanağı ile kesin hesabın onaylanmasından sonra kalanı,

b) Uygulama işleri dışındaki işlerde ise Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesinin getirilmesinden ve kesin hesabın onaylanmasından sonra; alınan mal veya yapılan iş için bir garanti süresi öngörülmesi halinde yarısı, garanti süresi dolduktan sonra kalanı, garanti süresi öngörülme hallerde ise tamamı,

yükleniciye iade edilir.

(2) İşin konusunun piyasadan hazır halde alınıp satılan mal alımı olması halinde, Sosyal Sigortalar Kurumundan ilişiksiz belgesi getirilmesi şartı aranmaz.

Yasak fiil ve davranışlar

MADDE 38- (1) İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla ihaleye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.

b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.

c) Sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.

ç) İhalelerde bir istekli tarafından kendisi veya başkaları adına doğrudan veya dolaylı olarak, asaleten ya da vekaleten birden fazla teklif vermek.

d) 6 ncı maddeye göre ihaleye katılamayacağı belirtildiği halde ihaleye katılmak.

(2) Bu yasak fiil ve davranışlarda bulunanlar hakkında 4734 sayılı Kanunun Dördüncü Kısımında belirtilen hükümler uygulanır.

(3) Sözleşmenin uygulanması sırasında aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

a) Hile, vaat, tehdit, nüfuz kullanma, çıkar sağlama, anlaşma, irtikap, rüşvet suretiyle veya başka yollarla sözleşmeye ilişkin işlemlere fesat karıştırmak veya buna teşebbüs etmek.

b) Sahte belge düzenlemek, kullanmak veya bunlara teşebbüs etmek.

c) Sözleşme konusu işin yapılması veya teslimi sırasında hileli malzeme, araç veya usuller kullanmak, fen ve sanat kurallarına aykırı, eksik, hatalı veya kusurlu imalat yapmak.

ç) Taahhüdünü yerine getirirken idareye zarar vermek.

d) Bilgi ve deneyimini idarenin zararına kullanmak.

e) Mücbir sebepler dışında, ihale dokümanı ve sözleşme hükümlerine uygun olarak taahhüdünü yerine getirmemek.

f) 35 inci madde hükmüne aykırı olarak sözleşmeyi devretmek veya devralmak.

(4) Sözleşmenin uygulanması sırasında üçüncü fıkrada belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenlere ilişkin ihalelere katılmaktan yasaklama aşağıdaki şekilde yapılır:

a) Sözleşmenin uygulanması sırasında üçüncü fıkrada belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, 4734 sayılı Kanunun 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Katılma yasakları, sözleşmeyi uygulayan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise İçişleri Bakanlığı tarafından verilir.

b) Haklarında yasaklama kararı verilen tüzel kişilerin şahıs şirketi olması halinde şirket ortaklarının tamamı hakkında, sermaye şirketi olması halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olan gerçek veya tüzel kişi ortaklar hakkında birinci fıkra hükmüne göre yasaklama kararı verilir. Haklarında yasaklama kararı verilenlerin gerçek veya tüzel kişi olması durumuna göre; ayrıca bir şahıs şirketinde ortak olmaları halinde bu şahıs şirketi hakkında da, sermaye şirketinde ortak olmaları halinde ise sermayesinin yarısından fazlasına sahip olmaları kaydıyla bu sermaye şirketi hakkında da aynı şekilde yasaklama kararı verilir.

c) Bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler, yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak ihalelere de iştirak ettirilmezler.

ç) Yasaklama kararları, yasaklamayı gerektiren fiil veya davranışın tespit edildiği tarihi izleyen en geç kırk beş gün içinde verilir. Verilen bu karar, Resmî Gazete’de yayımlanmak üzere en geç on beş gün içinde gönderilir ve yayımı tarihinde yürürlüğe girer. Bu kararlar Kamu İhale Kurumunca izlenerek kamu ihalelerine katılmaktan yasaklı olanlara ilişkin siciller tutulur.

d) İdareler, üçüncü fıkrada belirtilen yasaklamayı gerektirir bir durumla karşılaştıkları takdirde gereğinin yapılması için bu durumu ilgili veya bağlı bulunulan Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür.

(5) İş tamamlandıktan ve kabul işlemi yapıldıktan sonra tespit edilmiş olsa dahi, üçüncü fıkrada belirtilen fiil veya davranışlardan 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden fiil veya davranışlarda bulunan gerçek veya tüzel kişiler ile o işteki ortak veya vekilleri hakkında 5237 sayılı Kanun hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılmak üzere yetkili Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur. Hükmolunacak cezanın yanı sıra, idarece dördüncü fıkraya göre verilen yasaklama kararının bitiş tarihinden itibaren uygulanmak şartıyla bir yıldan az olmamak üzere üç yıla kadar 4734 sayılı Kanun kapsamında yer alan bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan mahkeme kararıyla dördüncü fıkranın (b) bendinde sayılanlarla birlikte yasaklanırlar. Belirtilen yasak fiil veya davranışları nedeniyle haklarında mükerrer ceza hükmolunanlar ile bu kişilerin sermayesinin yarısından fazlasına sahip olduğu sermaye şirketleri veya bu kişilerin ortağı olduğu şahıs şirketleri, mahkeme kararı ile sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaktan yasaklanır. Bu hükümlere göre; mahkeme kararı ile yasaklananlar ve ceza hükmolunanlar, Cumhuriyet Savcılıklarınca sicillerine işlenmek üzere Kamu İhale Kurumuna, meslek sicillerine işlenmek üzere de ilgili meslek odalarına bildirilir. Sürekli olarak kamu ihalelerine

katılmaktan yasaklanmış olanlara ilişkin mahkeme kararları, Kamu İhale Kurumunca bildirimini izleyen on beş gün içinde Resmî Gazete’de yayımlanmak suretiyle duyurulur.

Muayene ve kabul işlemleri

MADDE 39- (1) Yurt içindeki işlerde;

a) İhale konusu iş bitirilince muayene ve kabul işlemleri; idarelerce kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul heyetleri tarafından yapılır.

b) Muayene ve kabul işlemleri çıkarılacak şartnamelerdeki hükümler çerçevesinde uygulanır.

(2) Yurt dışındaki işlerde;

a) Teslim edilen mal, hizmet, yapım veya yapılan işin muayene ve kabul işlemleri, idarece kurulacak en az üç kişilik muayene ve kabul komisyonları tarafından yapılır. Kabul komisyonlarına Bakanlığın yurt dışı temsilciliğinin bulunduğu ülkelerde, yurt dışı temsilciliğinin veya Bakanlığın belirlediği Bakanlık personeli başkanlığında, yurt dışı temsilcilikte görevli Bakanlık personeli ve yurt içinde işin yürütüldüğü ilgili idareden görevlendirilen personel, Türk büyükelçilikleri ile konsolosluklarında veya herhangi bir kamu kuruluşu adına yararlanıcı ülkede bulunan kamu görevlileri ile projeyle ilgili ülke kurumundan işin niteliğine uygun uzman kişiler görevlendirilebilir.

b) Kabul komisyonlarına Bakanlığın yurt dışı temsilciliğinin bulunmadığı ülkelerde Türk büyükelçilikleri ile konsoloslukları veya Bakanlığın belirlediği Bakanlık personeli tarafından başkanlık edilir. Mal veya yapılan iş yüklenici tarafından İdareye teslim edilmedikçe muayene ve kabul işlemleri yapılmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arkeolojik Kazılarda Kullanılacak Aletlerin Alınmasında Uygulanacak Esaslar

Satın alma veya kiralama

MADDE 40- (1) Bakanlıkça mali destek sağlanan arkeolojik kazı, sondaj veya yüzey araştırmalarında kullanılmak üzere lüzumlu alet, araç ve gereçlerin satın alınması veya kiralanması, kurulacak bir satın alma komisyonunca yapılır.

(2) Satın alma komisyonları; kazı başkanının teklifi ve ihale yetkilisinin onayı ile, kazı, sondaj veya yüzey araştırmasını yürüten heyet başkanının heyet üyeleri arasından seçeceği bir üye başkanlığında, Bakanlık temsilcisi ile yine heyet başkanı tarafından seçilen bir mutemet üyeden oluşur.

(3) Satın alma veya kiralamalarda, heyet başkanı heyet üyeleri arasından seçeceği bir üyeyi gerçekleştirme memuru olarak görevlendirir.

(4) Gerekli görülen alet, araç ve gereçlerin satın alınması veya kiralanması, ihale yetkilisinin onayını müteakip satın alma komisyonunca yapılır.

(5) Satın alma komisyonu, ihtiyaç duyulan malzemeyi satın almak veya kiralamak üzere bu işlerle uğraşanlardan teklif alır. Teklifleri fiyat, nitelik, kalite gibi hususları göz önüne alarak değerlendirir ve en uygun olanını ihale yetkilisinin onayına sunar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yurt Dışı İşlerine İlişkin Çeşitli Hükümler

Koordinasyon

MADDE 41- (1) Yurt Dışı Kültür ve Tanıtma Müşavirliği bulunan ülkelerde ihaleler Müşavirlikte yapılacak olup, ihale yetkilisi makam Müşavirlik ile ihale işlemleri, onayı ve ihale konusu iş ile ilgili her türlü yazışmaları doğrudan yapabilir. Müşavirlik, ihale konusu ile ilgili olarak, bulunduğu ülkedeki ilgili makamlar ile ihale yetkilisinin ihtiyacı olan konularda koordinasyon ve işbirliğini sağlar.

İhtiyarilik yetkisi

MADDE 42- (1) Yapılacak uygulamalarda, bulunulan ülkenin iktisadi durumu, siyasi rejimi, mevzuatı, örf ve adetleri gibi özel şartları dikkate alınarak, yaklaşık maliyet tespiti, ilan yapılması, teminat alınması, ihale dokümanı hazırlanması hususlarında;

a) Her yıl belli limitler dahilinde Bakanın onayı ile ihtiyarilik yetkisi alınabilir. Bu yetkinin miktarı, ülkelerin özellikleri dikkate alınarak belirlenir.

b) Belirlenen limitlerin üzerinde kalmakla birlikte işin özelliğinin gerektirdiği durumlarda Bakanın onayı alınmak suretiyle o işe münhasır olmak üzere söz konusu zorunluluklara uyulmayabilir.

(2) İhtiyacın karşılanmasında, taahhüdün sözleşmeye bağlanması ve teminat alınması esastır. Ancak ülke koşulları veya hizmetin gerektirdiği hallerde, Bakandan onay alınmak suretiyle, o işe münhasır olmak üzere ve bu Usul ve Esaslarda belirlenmiş ilkeler çerçevesinde kalmak kaydıyla teminat alınmayabilir.

Parasal değerler döviz karşılıklarının tespiti

MADDE 43- (1) Bu Usul ve Esaslarda yurt dışındaki proje ve uygulama işlerinde yer alan parasal değerlerin belirlenmesinde 4734 sayılı Kanunun 67 nci maddesi gereğince güncellenen tutarlar esas alınır.

(2) Parasal değerlerin döviz karşılığının tespitinde, her yıl 2 Ocak tarihli Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası efektif satış kuru esas alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Düzenleme yetkisi

MADDE 44- (1) Bakanlık bu Usul ve Esasların uygulamasını sağlamak üzere Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Kamu İhale Kurumunun uygun görüşünü alarak her türlü alt düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 45- (1) Bu Usul ve Esaslarda hüküm bulunmayan hallerde, 4734 sayılı Kanun ve 4735 sayılı Kanun ile ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Sözleşmesi imzalanmış işler, ek fiyat farkı verilmesi veya sözleşmelerin feshi

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Usul ve Esasların yayımı tarihinden önce 25/7/2013 tarihli ve 28718 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine göre ilan edilerek duyurulmuş veya sözleşmeye bağlanmış ihale işlemlerine, Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(2) 1/12/2021 tarihinden önce 25/7/2013 tarihli ve 28718 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine göre ihalesi yapılan mal ve hizmet alımları ile uygulama işlerinde, 22/1/2022 tarihi itibarıyla devam eden veya 22/1/2022 tarihinden önce fesih veya tasfiye edilmeksizin kabulü/geçici kabulü yapılan işlere ilişkin Türk Lirası üzerinden yapılan sözleşmelerde, 1/7/2021 ile 31/12/2021 tarihleri arasında (bu tarihler dahil) gerçekleştirilen kısımlar için ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunup bulunmadığına bakılmaksızın ek fiyat farkı verilebilir. Ek fiyat farkı 23/2/2022 tarihli ve 5203 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 5 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre hesaplanır.

(3) 25/7/2013 tarihli ve 28718 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine göre 1/12/2021 tarihinden önce ihalesi yapılan ve 22/1/2022 tarihi itibarıyla devam eden mal ve hizmet alımları ile uygulama işlerine ilişkin Türk Lirası üzerinden yapılan sözleşmeler, 23/2/2022 tarihli ve 5203 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 5 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre devredilebilir.

(4) 25/7/2013 tarihli ve 28718 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine göre ihale edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden yapılan ve 15/4/2022 tarihi itibarıyla devam eden (kabulü/geçici kabulü onaylanmamış olan) sözleşmelerde;

a) 1/1/2022 ile 31/12/2023 tarihleri arasında (bu tarihler dahil) gerçekleştirilen kısımlar için; ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunanlarda, sözleşmesine göre hesaplanan fiyat farkı tutarı 12/5/2022 tarihli ve 5546 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 6 ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre artırılır, ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayanlar ile hüküm bulunmakla birlikte sadece girdilerin bir kısmı için fiyat farkı hesaplananlarda hesaplanmayan kısımlar için de söz konusu Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

b) 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dahil) gerçekleştirilen kısımlar için ihale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunup bulunmadığına bakılmaksızın verilecek ek fiyat farkı, 12/5/2022 tarihli ve 5546 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 6 ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre verilir.

(5) 1/4/2022 tarihinden önce Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine göre ihale edilen yapım işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden imzalanan ve 15/4/2022 tarihi itibarıyla devam eden (geçici kabulü onaylanmamış olan) sözleşmelerde, 1/1/2022 ile 31/3/2022 tarihleri arasında (bu tarihler dahil) iş programına göre gerçekleştirilemeyen iş miktarı için süre uzatımı verilebilir.

(6) 1/1/2022 tarihinden önce Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine göre ihale edilen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden imzalanan

sözleşmelerden 15/4/2022 tarihi itibarıyla gerçekleşme oranı ilk sözleşme bedelinin % 15'ine kadar olanlar (bu oran dahil) yüklenicinin başvurusu halinde 12/5/2022 tarihli ve 5546 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı eki 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 6 ncı Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre feshedilip tasfiye edilir.

Alt mevzuatın uygulanması

GEÇİCİ MADDE 2- (1) 41 inci madde gereğince Bakanlık tarafından alt düzenlemeler yürürlüğe konuluncaya kadar 25/7/2013 tarihli ve 28718 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği ile yürürlüğe konulan alt mevzuatın uygulanmasına devam edilir.

(2) 24 üncü maddeye göre gerçekleştirilecek ihalelerde, ihalelere davet edilecek isteklilere ilişkin yeni istekli listeleri yayımlanuncaya kadar Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğinin Belli İstekliler Arasında İhale Usulü başlıklı 24 üncü maddesine göre;

- a) 27/2/2022 tarihli ve 31763 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan;
    - 1) 2022 Yılı Uygulama İşleri İçin Ön Yeterlik Alan İstekli Listesi,
    - 2) 2022 Yılı Proje İşleri İçin Ön Yeterlik Alan İstekli Listesi,
  - b) 1/4/2022 tarihli ve 31796 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan;
    - 1) Uygulama İşleri İçin Ön Yeterlik Alan Ek İstekli Listesi,
    - 2) Proje İşleri İçin Ön Yeterlik Alan Ek İstekli Listesi,
- uygulanmaya devam eder.

(3) Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında yenileri yürürlüğe konuluncaya kadar uygulanmasına devam edilecek alt mevzuat ve yeterlik alan istekli listelerinde Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine yapılmış atıflar bu Usul ve Esaslara yapılmış sayılır.

Yürürlük

MADDE 46- (1) Bu Usul ve Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47- (1) Bu Usul ve Esaslar hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 8423

Ekli “Korunması Gerekli Kültür Varlıklarının Onarımları ve Restorasyonları ile Çevre Düzenlemesine İlişkin Mal ve Hizmet Alımlarına Dair Usul ve Esaslarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Usul ve Esaslar”ın yürürlüğe konulmasına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 3 üncü maddesinin (i) bendi ile ek 11 inci maddesi gereğince karar verilmiştir.

29 Nisan 2024

Recep Tayyip ERDOĞAN
CUMHURBAŞKANI

**KORUNMASI GEREKLİ KÜLTÜR VARLIKLARININ ONARIMLARI VE
RESTORASYONLARI İLE ÇEVRE DÜZENLEMESİNE İLİŞKİN MAL VE HİZMET
ALIMLARINA DAİR USUL VE ESASLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
İLİŞKİN USUL VE ESASLAR**

MADDE 1- 15/6/2022 tarihli ve 5738 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan Korunması Gerekli Kültür Varlıklarının Onarımları ve Restorasyonları ile Çevre Düzenlemesine İlişkin Mal ve Hizmet Alımlarına Dair Usul ve Esaslara geçici 2 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Sözleşmesi imzalanmış yapıım işleri, artırımlı fiyat farkı hesaplanması ve süre uzatımı verilmesi

GEÇİCİ MADDE 3- (1) 1/3/2023 tarihinden önce Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliğine veya bu Usul ve Esaslara göre ihalesi yapılan ve 28/12/2023 tarihi itibarıyla devam eden (geçici kabulü onaylanmamış olan) uygulama (yapım) işlerine ilişkin Türk lirası üzerinden yapılan sözleşmelerde, sözleşmenin 1/1/2024 tarihinden 31/12/2024 tarihine kadar (bu tarihler dâhil) gerçekleştirilen kısımları için;

a) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunan sözleşmelerde, 15/1/2024 tarihli ve 8089 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 7 nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre artırılarak fiyat farkı hesaplanır.

b) İhale dokümanında fiyat farkı hesaplanmasına ilişkin hüküm bulunmayan sözleşmelerde, 15/1/2024 tarihli ve 8089 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 7 nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre fiyat farkı hesaplanır.

(2) Birinci fıkrada kapsamındaki sözleşmelerde, 15/1/2024 tarihli ve 8089 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe konulan 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 7 nci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslara göre yüklenicinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz (30) gün içerisinde yazılı olarak başvurusu üzerine idarece altı ayı geçmemek üzere süre uzatımı verilebilir.”

MADDE 2- Bu Usul ve Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Usul ve Esaslar hükümlerini Kültür ve Turizm Bakanı yürütür.